

Høringsuttale til Mobilitetsplan Vest

Et viktig mål i samfunnsdelen er at Øygarden kommune skal være et godt sted å bo, med attraktive og inkluderende lokalsamfunn som legger til rette for gode hverdagsliv, med god tilgang til natur, handel, kultur og tjenestetilbud.

For å oppnå dette skal kommunen ta en aktiv rolle som samfunnsutvikler ved å ved å sette retning og være en mobiliserende og samlende aktør i øygaardssamfunnet. Et trygt og tilgjengelig transport- og mobilitetssystem er viktig for å binde kommunen sammen, og å sikre at innbyggerne har god tilgang til viktige tjeneste- og kulturtilbud. Det skal arbeides aktivt for å tilby fleksible, bærekraftige og smarte transportordninger, og legge til rette for at flere kan gå, sykle og reise kollektivt.

Dette er utgangspunkt for høringsuttalen fra kommunestyret i Øygarden.

Første tiltaksplan er tenkt å gjelde for perioden 2024-2027. Dette er perioden bygging av nytt Sotrasamband vil kreve ekstra god planlegging av kollektivtransport for å få til en tjenlig og smidig trafikkavvikling gjennom første del av byggingen av nytt Sotrasambandet, som skal stå ferdig 1. juni 2027.

I strategi for bærekraftig mobilitet i Vestland 2022 – 2023 står det blant annet at bærekraftig mobilitet er *«heilskapen av måter å reise fra ein stad til ein annen og som tar hensyn til miljømessige, sosiale og økonomiske hensyn»*. Det står videre at *«ulike reisebehov krever ulike mobilitetsløsninger»*

Dersom vi tar utgangspunkt i innbyggerne og samfunnets sine behov og forventninger er ambisjonen å tilby bærekraftig mobilitet som gir innbyggerne tilgang til skole, arbeid, tjenester og fritidsaktiviteter. De to siste punktene er spesielt viktig.

Strategi for bærekraftig mobilitet tar opp i seg at kollektivtransport også har en viktig sosial funksjon, ved at den gir reisemuligheter til mange som av ulike grunner ikke har mulighet til å benytte seg av andre transportmidler, som f. eks skolebarn, unge og voksne uten egen bil, eller eldre som ikke kan kjøre selv.

I «Mobilitetsplan Vest» kan det virke som om Skyss helt har glemt sin egen strategi, og heller henger igjen i den foregående strategiplanen hvor det het seg at det skulle være «best tilbud der flest reiser». Dette vises gjennom Skyss sin anbefaling om å prioritere områder og korridorer med størst marked for kollektivtransport, med et argument om å bidra til målet om nullvekst i personbiltrafikken. Det står også i planen at *«steder og områder med spredd og lav bosetting vil ha et tilbud basert på åpen skoletransport, og kun i enkelte områder, et grunntilbud utover dette»*

Eksempler på dette er:

- Arefjord og Ebbesvik blir ikke lenger betjent med fast tilbud
- Nordre Bjorøy mister direkte kobling til Loddefjord og har dermed verken direkte tilbud til handelstilbud og andre nødvendige tjenester
- Søre delen av Bjorøy samt Tyssøy får kun et skolebasert tilbud
- Algrøy, Lokøy, Syltøy, Nese og Ekren får kun et skolebaserte tilbud
- Turøy får kun tilbud basert på skoleskyss
- «utkanter» som Tofterøy, Golta, Forland og Skaganeset mister busstilbudet og får kun skolebasert tilbud
- Herdlevær/Breivik og Blomvåg sør får kun et skolebasert tilbud

Mobilitetsplanen viser få eller ingen tiltak som viser til bærekraft i form av sosiale tiltak, som vil si tiltak som vil si tiltak som være med på å redusere forskjeller mellom folk.

Ordet «sosial» er ikke nevnt en eneste gang. Dette er bekymringsfullt med tanke på at en hel generasjon av ungdommer eller den eldste generasjonen er helt avhengig av kollektiv transport. Dette er et avvik fra Vestland Fylkeskommunes egen strategiplan om bærekraftig mobilitet.

Prioriteringene tar tilsynelatende kun hensyn til bærekraft i form av økonomi og miljø og målsettingen er i stor kontrast med den målsettingen Øygarden kommune har for den fremtidige samfunnsutviklingen. Det er et dårlig tilbud å gi de som trenger et kollektivtilbud et tilbud om skoleskyss. Behovet for kollektiv før og etter skoletid, vil være til stede også i utkantene. Øygarden kommune skal gjennom noen krevende år frem mot ny Sotrabru står ferdig til bruk. Sett i forhold til dette bør kollektivtilbudet økes, slik at flere kan oppmuntres til å ta buss. Om tilbudet i utkantene blir dårlig, kan vi miste ungdommene våre ved at de ut av kommunen for å gå på videregående fordi en er avhengig av foreldre for å komme seg frem og tilbake.

Rong er definert som lokalsenter i samfunnsplanen og det legges opp til fortetting i disse områdene. I takt med fortettingen vil også biltrafikk øke dersom det ikke finnes gode nok kollektivløsninger. Linjen Rong-Ågotnes bør ha et høy frekvens tilbud i rushtiden.

Om bestillingsbaserte og delingsbaserte løsninger

Det finnes i dag flere tilbydere som enkelt kan regne kostnader og gevinster ved å etablere bestillingsbaserte tjenester som kan bidra til et mobilitetstilbud utover hoved korridorene.

Målet med bestillingstilbud må være et tilbud til de som bor i nærheten av lavfrekvent avgangstraséer. I mobilitetsplanen står det at i områder med lav etterspørsel skal tilbudet baseres på skoleskyss og *eventuelt bestillingsløsninger*. Skoleskyss kan ikke regnes som et fullverdig tilbud for denne gruppen. Bestillingstilbud i disse områdene må prioriteres. Fleksibel bestillingstransport kan være en god løsning for mange av de områdene der det kun er foreslått skoleskyss som et aktuelt tilbud.

Kommunestyret vedtar:

1. Kommunestyret i Øygarden ber Skyss, kommunen og Sotra Link AS samordner tiltak i anleggsfasen til Sotrasambandet for å minimere de negative følgene av arbeidet på trafikkavviklinga. Plan for avvikling av trafikken legges frem for kommunestyret innen 1. april 2023.
2. Kommunestyret i Øygarden er positiv etablering og utviding av planens foreslåtte regionstamlinjer.
3. Kommunestyret i Øygarden ber om at linjen Bjorøy/Tyssøy fortsatt skal ha trase Tyssøy/Bjorøy – Mathopen – Haakonsvern – Loddefjord.
4. Kommunestyret i Øygarden mener linje 23E i rushtiden må være en direkterute fra Straume – Kokstad – Sandsli gjennom Knappetunnelen som en fast rute.
5. Kommunestyret i Øygarden oppfordrer Skyss til å utrede et reelt tilbud om bestillingstransport i de områder før faste ruter erstattes med et minimalt tilbud som skoleskyss.
6. Kommunestyret i Øygarden ber om at det legges opp til et tilbud med høy frekvens Rong – Sentrum i rushtiden.
7. Kommunestyret forventer at kollektivtilbudet finansieres gjennom statlige/fylkeskommunale tilskudd samt billettinntekter fra passasjerene.

8. Kommunestyret inviterer Skyss til tett dialog med å prøve ut ulike former for micro mobilitet.